

**Vänsterpartiets förslag avseende
Hälsa- och sjukvårdsutskottet Jönköpings yttrande över
budget/ flerårsplan 2012-14.**

Hälsa är en mänsklig rättighet – ingen handelsvara.

Den svenska modellen för välfärd i allmänhet och hälso- och sjukvård i synnerhet har varit mycket framgångsrikt genom åren. Vi ska värna om och utveckla den solidariskt finansierade och demokratiskt styrda hälso- och sjukvården med ett sammanhållet system och obrutna vårdkedjor. Sjukvården ska styras av medicinska prioriteringar, av att de patienter som har de största vårdbehoven skall ges företräde enligt Hälso- och sjukvårdslagens skrivningar. Patienter och anhörigas medverkan och inflytande i vården är mycket viktig och ett förbättringsområde. De resurser vi har till vårt förfogande ska investeras i förbättringsarbete för att höja kvalitén och öka säkerheten inom vården. Skattemedel ska gå till vård – inte till aktieägare.

Målet för Jönköpings läns landsting måste vara att rätten till bästa möjliga hälsa skall gälla alla oberoende av kön, samhällsklass, etnisk tillhörighet, sexuell läggning eller funktionsnedsättning. Denna rättighet måste även gälla asylsökande och papperslösa personer. Det är även mycket viktigt att hälso- och sjukvården utgår från ett barnperspektiv.

Vården ska vara solidariskt finansierad och prioriterad efter behov. Ingen skall behöva skaffa sig privat sjukförsäkring för att få den bästa vården.

*En översyn av vad en avgiftsfri primärvård innebär för allas rätt och möjlighet till en god hälso- och sjukvård skall genomföras.

* Landstinget ska utreda möjligheten att införa ett samlat högkostnadsskydd

*Landstinget ska säkerställa vård på lika villkor och ska därför inte sälja ut vårdcentraler eller sjukhus till privata bolag.

Primärvården.

Vårdcentralerna ska vara förstahandsvalet vid behov av hälso- och sjukvård. Vårdcentralen ska bidra med största möjliga hälsa för invånarna i området, genom att erbjuda förebyggande hälsovård, lättillgänglig sjukvård och rehabilitering av god kvalitet i samverkan med andra aktörer. En hälsofrämjande hälso- och sjukvård måste lägga större vikt vid patienternas och medborgarnas levnadsvanor. Att arbeta team och områdesbaserat med helhetssyn där patienten medverkar aktivt, är en prioriterad uppgift. Patienterna skall ha rätt att välja vårdenhet.

*Inom primärvården finns behov av mer tillgång till psykiatrisk hjälp och rehabilitering. Då behövs förstärkning av de psykosociala teamen med arbetsterapeuter och sjukgymnaster.

*Teamen inom primärvården måste även ha tillgång till logopedier och dietister.

*Ett nära samarbete mellan apotekare, primärvård och patienter bidrar till att identifiera och lösa läkemedelsrelaterade problem.

Primärvården ska erbjuda stöd till dom som är läkemedelsberoende och arbeta för att minska förskrivning av vanebildande mediciner.

*Arbetet med att HBT-certifiera (homo-bi- och transpersoner) primärvården skall fortsätta. Bemötande frågor skall bli föremål för fortbildning av all vårdpersonal. Även kunskapen om hedersproblematik ska förstärkas genom utbildning.

*Inom primärvården bör utökad öppethållande prövas som ett led i arbetet med förbättrad tillgänglighet.

*Ändamålsenliga och moderna lokaler är viktiga för personalens arbetsmiljö och för att erbjuda patienterna en god miljö.

*Bra Liv koncernen skall arbeta så att de enskilda vårdcentralerna drar nytta av att ingå i den stora koncernen.

Regelbok vårdval:

*Kompetens och kvalitetskrav skall tydliggöras för alla yrkesgrupper. Team arbete ska säkras genom att alla yrkesgrupper på vårdenheten finns med och definieras i regelverket. Regelverket ska förtydliga vilka kompetenser som skall utgöra vårdenhetens basutbud. Dessa skall vara anställda av vårdenheten och inte vida uppdrag.

*Vårdutvecklare skall finnas på enheten för att stärka och utveckla kvalitetsarbetet.

*Eventuella vinster skall gå tillbaka till vården.

*Vårdenheten skall teckna svenskt kollektivavtal, om så inte sker skall motsvarande villkor gälla för vårdenhetens anställda och underleverantörer.

*Verksamheten skall årligen ge en samlad beskrivning kring sin verksamhet och utveckling enligt uppdrag. Även budget, bokslut och delårsrapport ska redovisas.

*Samtliga vårdenheter skall årligen redovisa sitt uppdrag enligt regelboken i samband med årsredovisningen. Redovisningen skall även omfatta jämställdhetsbokslut.

*Landstinget skall ansvara för att det alltid finns tillgång till landstingsdriven primärvård fördelat över hela länet.

*Medborgarnas möjlighet till insyn skall säkras genom att offentlighetsprincipen tillämpas vid alla vårdenheter.

*Ett fungerande system för att beräkna ersättning utifrån vårdbehov skall tas fram omgående. Detta är krävs för att garantera behoven av vård och rehabilitering hos personer med kroniska sjukdomar och multisjuklighet. Det är även avgörande för att prioriterings lagstiftningen skall kunna följas.

*Konsekvensbeskrivningar av vårdval ur ett jämställdhets och barnperspektiv skall genomföras och redovisas.

Hälsofrämjande och preventivt arbete.

Hälso- och sjukvården når praktiskt tagit hela befolkningen. Hälsofrämjande arbete i det vardagliga mötet med patienter ger möjlighet att skapa de förutsättningar som krävs för att människors levnadsvanor ska främja hälsa. Landstinget skall ha en tydlig målsättning hur vi ska arbeta mot en mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård enligt folkhälsomål 6.

*En strategi för en mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård skall tas fram (enligt tidigare beslut i LF), därefter utarbetas handlingsplaner inom sjukhusvården och primärvården.

*I handlingsplanerna skall ingå och preciseras hur skillnader i hälsa mellan olika befolknings grupper skall minskas.

*Alla landstingets sjukhus samt vårdcentraler ska vara hälsocertifierade.

*Kultur i vården arbetet skall fortsätta att utvecklas genom utbildningsinsatser för vårdpersonalen.

*Det är viktigt att mer uppmärksamma funktionshindrade och utsatta barns hälsa.

*De folkhälsopolitiska och handikappolitiska programmen bör utvärderas, revideras och ändras dels i enlighet med beslut om funktionshindrades och andra gruppers särskilda behov, dels för att aktualiseras i sin helhet.

*Mäns hälsa skall uppmärksammas genom erbjudanden om hälsosamtal.

*Delaktighet och inflytande är grundläggande för demokratin och är en viktig del i folkhälsan.

Dialogen med medborgarna måste fördjupas och utvecklas. Här är ”lärcaféer” en del som bör användas i hela länet.

*En jämställd och jämlik vård ger förbättrad folkhälsa. Det är viktigt att ett genusperspektiv finns på hälsan och att arbetet med att könsuppdelat statistik inom olika relevanta vårdområden fortsätter.

*Det skall vara möjligt för människor med andra trosriktningar än den kristna, som exempelvis islam, buddism eller hinduism, att få stöd i andliga och existentiella frågor vid vistelse på länets sjukhus. Det är oerhört viktigt med kunskap och kompetens i andliga och kulturella frågor vid omhändertagande och vård vid sjukdom och kriser.

*På Länssjukhuset Ryhov skall en översyn av det psykosociala stödet vid krissituationer genomföras.

*En försöksverksamhet med jourkurator/kurator i beredskap planeras och genomförs på akutmottagningen Ryhov.

Rehabilitering.

All vård måste genomsyras av ett rehabiliterande/habiliterande synsätt, det är god hälsoekonomi.

*Hjälpmedel, även kognitiva, är en viktig del i rehabiliteringsprocessen, hjälpmedel skall i huvudsak vara avgiftsfria.

*Utlands- och utomlänsvård är ett värdefullt komplement i rehabiliteringen. Regelverket bör ses över för att bli mer användbart och rättvist.

*Den kartläggning som gjorts över hur rehabiliteringsresurserna är fördelade visade på stora obalanser inom länet och i resurser. Kartläggningen skall snarast uppdateras och användas för att åtgärda de påvisade resursbristerna.

*En översyn av bassängrehabiliteringen i länet skall göras, för att säkerställa att resurser och kompetens finns.

Barn och Ungdom.

Barn och ungdomar är en stor del av befolkningen och vårt samhälles framtid. Det är alarmerande att ohälsan bland barn och unga ökar. Arbetet med barns och ungdomars hälsa måste vara ett prioriterat område, här har vi barnkonventionen som ett hjälpmedel.

*Familjecentral skall finnas i alla länets kommuner.

*Ungdomsmottagning skall finnas i alla länets kommuner. Där skall ett ökat samarbete med elevhälsan utvecklas. Alla ungdomar upp till 25 år skall ha tillgång till mottagningen.

*Tillkomsten av Barnahus måste påskyndas, givetvis i samverkan med kommunerna.

*Det behövs ett betydligt bättre samarbete mellan de olika aktörer som de utsatta barn och ungdomarna är beroende av i sin livssituation.

*En översyn behöver göras hur unga och deras anhöriga kan stödjas vid övergången från barn- till vuxenvård.

Äldre- och akutsjukvård.

*För att säkerställa att vårdkedjan håller ihop för äldre/multisjuka personer, skall en samordningsfunktion, äldresamordnare, prövas i samverkan med landstinget och andra berörda aktörer.

*Satsningar på den palliativa vården skall göras för att ge bästa möjliga vård i livets slutskede. Detta ska ske på lika villkor i länet oberoende av ålder och diagnos hos patienten.

*Patienternas anhöriga har en mycket viktig roll och betyder mycket för vårdens resultat. De anhörigas roll måste stärkas och få tillgång till adekvat information.

*Förbättra det psyko-sociala stödet till akutmottagningen.

*Akutmottagningen skall utvecklas inte minst med tanke på de äldres behov.

*Fortsatt arbete med patientsäkerhet skall prioriteras.

Psykiatri.

*Kompetens inom traumabehandling skall tillskapas för att ge en adekvat behandling till personer som lider av posttraumatiskt stressyndrom (PTSD). Denna kompetens skall finnas tillgänglig oavsett var i länet man bor.

*Tillskapa äldrepsykiatriska team som även har tillgång till vårdplatser, som är anpassade till äldre med psykisk sjukdom och ohälsa.

*Stärka och utveckla kunskapen om äldres psykiska hälsa.

*Stöd skall ges så att ett Fontänhus i Jönköping snarast möjligt kan komma till stånd i samverkan med kommunen.

*Vårdprogram avseende neuropsykiatrisk diagnos skall tas fram skyndsamt.

*Det är viktigt med en mångfald av behandlings- vård- och rehabiliteringsalternativ inom psykiatrin, det är mycket angeläget att stärka och intensivifiera detta utvecklingsarbete.

Kultur i vården.

*En vision för kultur i vården arbetet skall tas fram.

*Samverkan mellan Landstingets kulturenheter och vården skall utvecklas så att patienterna får del av kulturens hälsobefrämjande egenskaper.

*En kultur i vården-samordnare skall stödja detta arbete.

Personalen - Landstingets viktigaste tillgång.

*Personal som arbetar inom Landstingets serviceorganisation är en mycket viktig del av en sammanhållen hälso- och sjukvård. Serviceverksamheterna skall därför även fortsättningsvis drivas i Landstingets regi.

*Heltid skall vara en rättighet och deltid en möjlighet.

*All personal ska ha rätt till kollektivavtal.

*Ett kvalitetssäkrat jämlikhets- och jämställdhetsarbete, för att kontinuerliga framsteg ska kunna avläsas.

*En god arbetsmiljö för alla anställda.

*Personer med funktionsnedsättning ska ges möjlighet till anställning.

Tandvård.

Tänderna är en del av kroppen och har stor betydelse för vår totala hälsa. Det ska vara självklart att alla ska ha rätt till en god tandhälsa oberoende av plånbokens tjocklek.

*Landstinget ska ställa krav på nationell nivå att förslag tas fram till ökat högkostnads skydd för tandvård.

*Det är av vikt att alla medborgare i länet har tillgång till landstingsdriven Folktandvård, samt att det finns en geografisk närhet till Folktandvård.